

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Cu privire la primele de referință pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă”

1. Denumirea autorului:
Autorul proiectului de act normativ este Banca Națională a Moldovei.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite:
<p>Elaborarea proiectului Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Cu privire la primele de referință pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă” a fost condiționat de prevederile cadrului normativ.</p> <p>Astfel, potrivit art. 12 alin. (11) din Legea nr. 106/2022 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule, care stabilește că Banca Națională a Moldovei calculează cel puțin o dată pe an primele de referință și le publică conform actelor sale normative, reieșind din baza tehnică de calcul aferentă informațiilor statistice (cumulată per piață), și subsecvent, conform pct. 6 din Metodologia de calculare și de aplicare a primei de asigurare de bază și a coeficienților de rectificare aferenți asigurării obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă, aprobată prin Hotărârea CNPF nr. 31/2/2023 (în continuare – Metodologie), autoritatea de supraveghere – Banca Națională a Moldovei, cel puțin o dată pe an, în baza datelor statistice generalizate la nivelul pieței pentru cel puțin ultimii 5 ani consecutivi, calculează și publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova primele de referință și valoarea primelor de asigurare de bază și a coeficienților de rectificare aferenți asigurării obligatorii RCA internă și externă.</p> <p>Datele statistice au fost generalizate la nivelul pieței pentru 5 ani consecutivi (2018-2022) în baza datelor statistice prezentate potrivit pct. 4 din Metodologie de către societățile de asigurare licențiate să desfășoare activitatea de asigurare obligatorie răspundere civilă auto, care conțin informații sistematizate conform anexei la Metodologie, ce include numărul polițelor-an expuse la risc, numărul și valoarea daunelor achitate, numărul și valoarea daunelor declarate, dar nesoluționate, divizate per factori de risc necesari calculului coeficienților de rectificare.</p> <p>Conform Metodologiei, procesul de calcul al primelor de referință este divizat în două etape:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Calculul valorilor primelor de asigurare de bază, conform formulelor actuariale din Metodologie;2. Calculul valorilor coeficienților de rectificare ($K_1 - K_4$), care stabilește quantumul riscului în funcție de anumiți factori:<ul style="list-style-type: none">- K_1 – categoria vehiculului;- K_2 – teritoriul utilizării vehiculului;

- K_3 – statutul juridic al asiguratului;
- K_4 – vârsta și vechimea în conducere a asiguratului;

Calculul valorilor primelor de asigurare de bază presupune estimarea primei pure, primei de risc estimate, factorilor de încărcare aferenți cheltuielilor administrative, a marjei de profit și a cotei factorului de încărcare aferent sistemului bonus-malus. Valoarea coeficienților de rectificare se calculează pornind de la raționamentul de calculare a primei pure aferente fiecărui factor de risc și raportată la prima pură totală per categoriile de vehicule.

În final, prima de referință rezultă din produsul primei de asigurare de bază și al coeficienților de rectificare, la care, ulterior, se aplică sistemul bonus-malus (numai în cazul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto internă).

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene:

Prezentul proiect nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația UE.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi:

Proiectul hotărârii prevede stabilirea de către BNM a valorilor primelor de bază și ale coeficienților de rectificare aferenți asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă ca urmare a calculului actuarial, în baza datelor statistice generalizate la nivelul pieței, stabilirea în parte a primelor de referință aferente asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă, care se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, precum și abrogarea Hotărârii CNPF nr. 25/2/2019 cu privire la modul de prezentare, avizare și aplicare a calculelor actuariale ale primelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, prin care sunt calculate și aprobate primele de referință aferente asigurării de răspundere civilă auto internă și externă, conform anexelor nr.1 și nr.2, de către autoritatea de supraveghere conform Metodologiei unice de calcul a primei de asigurare de bază și a coeficienților de rectificare aferenți asigurării obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă, aprobate prin Hotărârea CNPF nr. 57/13/2018 (*abrogată prin Hotărârea CNPF nr. 31/2/2023*), aplicate în prezent de către societățile de asigurări autorizate să practice asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto.

Astfel, în baza datelor statistice, pentru perioada 2018-2022, privind numărul polițelor-an expuse la risc, valoarea daunelor plătite și valoarea daunelor declarate, dar nesoluționate, pentru asigurarea obligatorie RCA internă și externă, conform formulelor de calcul indicate în Metodologie au fost calculați indicatorii care influențează nemijlocit cuantumul final al primei de bază, după cum urmează:

Indicatorii aferenți calculului pentru asigurarea RCA internă

Nr. d/o	Denumirea indicatorului	Cod	Unitate de măsură	Valoarea indicatorului
---------	-------------------------	-----	-------------------	------------------------

1	Numărul de polițe-an expuse la risc	N	unități	3 024 348
2	Numărul de polițe-an expuse la risc pentru anul următor	N _h	unități	653 043
3	Numărul de daune aferente polițelor expuse la risc	N	unități	76 979
4	Frecvența daunelor	Q	%	2,5453%
5	Valoarea daunelor plătite (în baza registrelor prezentate)	DP	MDL	1 148 669 676
6	Valoarea rezervei daunelor declarate, dar nesoluționate (în baza registrelor prezentate)	RDDN	MDL	85 372 591
7	Valoarea rezervei daunelor neavizate	RDN	MDL	113 844 072
8	Valoarea totală a daunelor mari avizate aferente cazurilor de asigurare excluse din calculul valorii medii a daunelor și varianței daunelor	DMP	MDL	156 026 932
9	Dauna medie estimată	D _{medie}	MDL	14 198,60
10	Valoarea medie a daunelor	μ	-	8,9638
11	Eroarea standard	S ₂	-	1,1943
12	Abaterea medie pătratică a daunelor	σ _d	-	21 538,69
13	Coeficientul variației daunelor totale	V	-	1,52
14	Prima pură	P _p	MDL	448
15	Coeficientul de siguranță	α(g)	-	3,0
16	Marja de risc	P _m	MDL	18,88
17	Rata medie anuală a inflației	R _i	%	28,7
18	Prima de risc estimata	P _e	MDL	601,3
19	Cota factorului de încărcare în tariful de referință	cheltuieli	%	25%
20	Marja de profit	Profit	%	5%
21	Cota factorului de încărcare	F	%	30%
22	Cota factorului de încărcare prin aplicarea sistemului bonus-malus	B	%	32,47%
23	Prima de asigurare de bază aferentă tarifului de referință	P _b	MDL	1 272

Indicatorii aferenți calculului pentru asigurarea RCA externă

Nr. d/o	Denumirea indicatorului	Cod	Unitate de măsură	ZONA_1	ZONA_2	ZONA_3
1	Numărul de polițe-an expuse la risc	N	unități	95 423	24 927	113 848
2	Numărul de polițe-an expuse la risc pentru anul următor	N _h	unități	9 668	2 022	36 368
3	Numărul de daune aferente polițelor expuse la risc	n	unități	300	1 425	5 793
4	Frecvența daunelor	q	%	0,31%	5,71%	5,08%
5	Valoarea daunelor plătite (în baza registrelor prezentate)	DP	EUR	492 146	2 055 057	15 705 782

6	Valoarea rezervei daunelor declarate, dar nesoluționate (în baza registrelor prezentate), mdl	RDDN	EUR	78 397	94 899	6 034 949
7	Valoarea rezervei daunelor neavizate, mdl	RDN	EUR	30 140	537 626	4 898 082
8	Dauna medie estimată	D _{medie}	EUR	1 710,13	1 808,27	2 633,66
9	Valoarea medie a daunelor	μ	-	6,9612	6,6889	7,1767
10	Eroarea standard	S ₂	-	0,9663	1,6224	1,3988
11	Abaterea medie pătratică a daunelor	σ_d	-	2 182,09	3 645,83	4 599,64
12	Coefficientul variației daunelor totale	V	-	1,28	2,02	1,75
13	Prima pură	P _p	EUR	5,66	129,22	164,20
14	Coefficientul de siguranță	$\alpha(g)$	-	3,0	3,0	3,0
15	Marja de risc	P _m	EUR	4,99	80,69	22,90
16	Rata medie anuală a inflației	R _i	%	28,7	28,7	28,7
17	Prima de risc estimată	P _e	EUR	13,71	270,16	240,80
18	Cota factorului de încărcare în tariful de referință	cheltuieli	%	25%	25%	25%
19	Marja de profit, %	Profit	%	5%	5%	5%
20	Cota factorului de încărcare	f	%	30%	30%	30%
21	Prima de asigurare de bază aferentă tarifului de referință	P _b	EUR	19,58	385,94	344,0

Legea nr. 106/2022 statuează că *prima de referință este primă de asigurare indicativă, calculată de către Banca Națională a Moldovei în baza datelor statistice la nivelul pieței de asigurări obligatorii RCA interne și externe, iar primele de asigurare calculate de către societățile de asigurare potrivit propriilor calcule interne nu pot fi mai mici decât primele de referință.*

Subsidiar, art. 12 alin. (1) din Legea nr. 106/2022 prevede că, *asigurătorul calculează prima de asigurare astfel încât să se acopere toate obligațiile ce decurg din contractul de asigurare obligatorie RCA.*

Potrivit pct. 45 și pct. 46 din Metodologie în prima de referință la asigurarea obligatorie internă și externă, în factorul de încărcare se includ cheltuielile administrative suportate de către societățile de asigurări la subscrierea asigurărilor, cota cărora este de la 25% și marja de profit de la 5% la 10%.

În această ordine de idei, la stabilirea factorului de încărcare privind cheltuielile administrative în prima de referință au fost incluse cotele minime ale acestora în mărime de 25% și marja de profit de 5%, pentru a avea un nivel minim al primei de referință care va fi indicativă pentru societățile de asigurare.

De menționat că, potrivit art. 12 alin. (5) din Legea nr. 106/2022, societățile de asigurare prezintă, spre examinare, Băncii Naționale a Moldovei calculele primelor

de asigurare de bază și coeficienții de rectificare aferenți asigurării obligatorii RCA interne și externe, legalizate de către actuar, în vederea asigurării suficienței acestora pentru *acoperirea cel puțin a costurilor de soluționare a cererilor de despăgubire și a cheltuielilor administrative*. Corespunzător speței, este necesar de specificat că în corespundere cu art. 12 alin. (12) din legea prenotată, BNM are autoritatea de a respinge calculul actuarial al primei de asigurare de bază și al coeficienților de rectificare dacă *primele de asigurare sunt mai mici decât primele de referință*.

Cota factorului de încărcare ca efect al aplicării sistemului bonus-malus în cazul asigurării RCA internă a fost stabilită în baza numărului de polițe de asigurare subscrise în anul 2022, iar conform calculelor a fost determinat quantumul acestuia de 32,47%.

Conform calculelor efectuate potrivit Metodologiei în baza datelor statistice aferente perioadei 2018-2022, prima de bază pentru asigurarea obligatorie RCA internă a constituit 1 272 lei și pentru asigurarea obligatorie RCA externă Zona 1 – 19,6 euro, Zona 2 – 385,9 euro și Zona 3 – 344,0 euro.

Quantumul riscurilor în funcție de factorii aferenți coeficienților de rectificare (K_1 - K_4) a fost estimat în baza datelor statistice.

Subsecvent celor expuse, având în vedere prevederile art. 12 din Legea nr. 106/2022, care prevede că asigurătorii RCA vor aplica primele de asigurare de bază și coeficienții de rectificare aferenți asigurării obligatorii RCA interne și externe stabilite în baza calculelor actuariale interne ale acestora, potrivit cadrului metodologic de calculare și aplicare stabilit de către Banca Națională a Moldovei, odată cu intrarea în vigoare a prezentului proiect de hotărâre, *se impune necesitatea abrogării Hotărârii CNPF nr. 25/2/2019 cu privire la modul de prezentare, avizare și aplicare a calculelor actuariale ale primelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto*, care este aplicată în prezent de către societățile de asigurări.

5. Fundamentarea economico-financiară:

Implementarea proiectului nu implică cheltuieli financiare și alocarea mijloacelor financiare suplimentare din contul bugetului de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare:

Implementarea prevederilor prezentului proiect de hotărâre impune necesitatea abrogării Hotărârii CNPF nr. 25/2/2019 cu privire la modul de prezentare, avizare și aplicare a calculelor actuariale ale primelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului:

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Regulamentului privind asigurarea transparenței în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor Băncii Naționale a Moldovei (aprobat prin HCE al BNM nr. 230/2010), proiectul hotărârii se supune consultării publice,

fiind plasat pe pagina web a BNM - www.bnm.md, la compartimentul „Legislație”, rubrica „Transparența decizională”.

În virtutea prevederilor art. 32 din Legea nr. 100/2017, proiectul hotărârii se transmite spre avizare autorităților publice interesate și se supune consultărilor publice.

8. Constatările expertizei anticorupție:

În conformitate cu art. 28 alin. (9) din Legea integrității nr. 82/2017 și art. 35 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la elaborarea proiectului s-a ținut cont de Metodologia de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative departamentale, aprobată prin Hotărârea Colegiului CNA, Proiectul hotărârii a fost supus expertizei anticorupție în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, în urma căreia factori și riscuri de corupție nu au fost identificați.

9. Consultările expertizei juridice

Potrivit art. 37 alin. (5) din Legea nr. 100/2017, actele normative emise de BNM nu se supun expertizei juridice. Totodată, conform art. 11 alin. (3³) din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, BNM va solicita opinia cu caracter consultativ din partea Ministerului Justiției.

10. Intrarea în vigoare

Conform art. 56 din Legea nr. 100/2017, prezenta hotărâre va intra în vigoare în termen de 40 de zile de la data publicării în Monitorul oficial al Republicii Moldova, având în vedere termenele prevăzute în Metodologia aprobată prin Hotărârea CNPF nr. 31/2/2023, în special de prezentare (10 zile) și examinare (30 zile) a primelor de asigurare de bază și a coeficienților de rectificare prezentați de societățile de asigurare.